

Leto II.

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu. Letna naročnina 25 Din, za inozemstvo 40 Din.

NA MEJAH

Štev. 19.

Ček. račun št. 12.886
Telefon Jesenice 625
Uprava in uredništvo:
Jesenice, Krekov dom

LIST ZA GOSPODARSTVO, PROSVETO IN KULTURO

Jesenice, 1. oktobra 1937

Ob 20letnici smrti Jan. Ev. Kreka

»Želel bi si še med nje, da bi jim oznanjeval resnico, da bi jim mrene snemal z oči, ki jim jemljejo vid.«

Tako je hrepenel duh velikega Kreka, ki je hotel venomer samo dajati, ljubezen sejati in sad žeti samo za narod. Od velikega ideala prevzet je snoval in ustvarjal blaginjo vseh sredi svojih — z njimi in zanje. Ne zase, pač pa za njega, milijonskega trpina, ki so mu bile sile odkazane in odmerjene tesne, venomer ožee se meje majhne, prelepe zemlje, v katero tišče od nekdanj milijoni žugajočih, zemlje lačnih pesti.

Na braniku je stal Krek!

Vstal je med nami in vrgel med ljudstvo plovito oblikovalno misel socialnega dela, ožarjeno z večno lepo mislijo krščanske ljubezni. Med revne in male, malo in nič spoštovane v lastnem zaničevanju narodu je vrgel s silo nepremagljivega idealizma seme za plod lepše in srečnejše bodočnosti.

In Krek je organiziral!

Vedel je, da je število mrtvo, dokler ni sklenjeno v trdno in neprodno urejeno vrsto samostojnih, samostojno delujočih poedincev, dokler niso vsi kot eden, mož ob možu, brat ob bratu, povezani z globoko, resnično ljubeznijo za skupni dom in blagor.

Vzdramil je genij naroda k življenju, dal silen polet vsem stanovom, da se je dvignil narod milijonski in se začel zavedati svoje moči, ki mu jo je vezalo zastarelo domoljubje v okove.

Prebudil je otroka v zibeli, ki je bil tih in betežen od same majhnosti, pa ga dal Pravici v rejo.

Sonce svobode je zasijalo po njegovih pre-roških besedah o razpadu Avstrije, ki so položile temelj majski deklaraciji. Plamen je šinil preko zemlje slovenske in kot kristal obležal v naročju naše matere Slovenije!

Ta veliki Krek, nositelj idej, klicar svobode, pravice, človečanstva in narodnosti, največji organizator slovenskega gospodarskega in kulturnega dela, se nam je dal kot žrtev, katere plodovi so nam danes vsakdanji kruh.

Premalo je, če mu zagotavljamo samo svojo pičlo hvaležnost. Ne rušimo vsaj tega, kar nam je postavil in dal v rast za bodočnost, za neodvisnost. Trdna naj bo naša vera v plod njegovega dela, da nam enkrat napoči zarja tistega dne, ko naša kultura ne bo več kinč siromaka, ampak bogastvo bogatega. Oblikujmo z dletom njegovih rok stavbo svoje domovine in tako postavimo večno trajen spomenik njegove ljubezni do nje!

Problem jeseniške pošte

Že sam pogled na poštno poslopje, eno izmed najvažnejših objektov državnega aparata, ki nazorno pove, kako je z nami.

Ni namen članka, podrobneje seznanjati javnost samo o poštni mizeriji, kajti nje posledice občuti prav temeljito na sebi, posebno uradništvo, služiteljstvo in ostalo poštno osebje. Dokazati hočemo merodajnim činiteljem, da so naši interesi v poštno-telegrafsko-telefonskem oziru ogroženi vsak dan bolj in da je materialna in moralna škoda vsak dan večja, dočim se na drugem kraju stekajo ogromni dobički PTT aparata v taki obliki, da ima vsak, najsi bo tujec ali dobitirijo gradnjo velikanskih javnih zgradb v drugih delih države, v čemer je večinski delež slovenskih žuljev.

Poslopje naše pošte je potisnjeno v kot in to v taki obliki, da ima vsak, najsi bo tujec ali domačin, vtis nekega zakotnega poslopja ali stran-

skega skladišča železniške postaje, kateremu ne bi nihče prisodil, da se v njem vrši važna funkcija poštno-telegrafske-telefonske službe. Večkrat smo imeli priliko opazovati tujce, ki so se zaman ozirali po pošti in nje vidnih znakih. Šele po posredovanju domačinov se jim je posrečilo odkriti vso našo poštno revščino, katero jim je razodeval napis z državnim grbom — tik pod žlebnikom.

Že itak žalostna slika zunanosti pa skriva še obupnejšo sliko notranjih prostorov, katera zapuška pri konzumentu pošte dojem popolne zapuščenosti, ki naravnost kriči po prenovitvi pošt-nih prostorov.

Niti en oddelek ne odgovarja poslovanju in funkcijam v nobenem pogledu. Primerjava Jesenice s predvojnimi časom je prepadna. Dvig industrije, prebivalstva, njegovih interesov in sto in sto novih življenjskih prilik je prevladalo čas z ogromnim skokom v novo življenje in nove potrebe, a pravilo poslovanja naše pošte je ostalo na žalostnih starih tirih.

Poštni oddelki, kakor pisemska pošta, paketna, blagajniški oddelek, notranja služba in t. z. kartijski oddelek, so v eni neveliki, nikdar prepleškani sobi, v kateri se gromadijo ob stenah, pod mizami, nad mizami paketi, pisemska dohodna in odhodna pošta ter ostali inventar. Res čudno, kako se morejo uslužbenci orientirati v tej zmešnjavi, da vrše svoje opravilo kolikor mogoče pravilno in točno. Že itak nezdravo sobo

Z Jesenic

Opozarjamo starše šol-obveznih otrok, da je nedeljska in praznična služba božja po zakonu za vse šolarje obvezna prav tako, kakor je obvezen obisk šolskega pouka. Seveda so učenci tudi v vesti vezani, da sv. maše ne zanemari-jo. Učencem, ki iz nezadostnega vzroka niso pri šolski sv. maši, ki je ob 8. uri na Jesenicah, se to ne more opravičiti. Zaradi reda in versko-nravne vzgoje opozarjamo starše in varuhe, da to nujno upoštevajo.

Dvojno lice JNSarskega obč. svetnika g. dr. Rekarja se je zopet enkrat pokazalo pri zadnji seji jeseniškega občinskega odbora, ko se je pritoževal, zakaj se je oddalo delo pri vodu v Plavškem rovtu g. Belcijanu in ne stavb-nemu podjetju Plemelj z Bleda, čeravno je bila ponudba slednjega baje za 200 do 300 din nižja. Dobro ga je zavrnil podžupan g. Arnež, ko ga je opozoril na njegovo lastno izjavo v neki seji prejšnjega obč. odbora z JNSarsko večino, da more občina oddati delo tudi višjemu ponudniku, ako je bolj zaupanja vreden. Sicer je pa Belcijanova ponudba ugodnejša, ker obsega tudi prevoz orodja in opažev. Ko je pa prejšnji občinski odbor, v katerem je bil g. dr. Rekar glavni »mahere«, v lanskim pomladi oddal delo pri novem gasilskem domu na Jesenicah njegovemu političnemu pristašu gosp. Plemlju, čeravno je bila oferta g. Belcijana za celih 11.800 din nižja, je bilo seveda vse v redu. V eni prvih sedanjega obč. odbora je g. dr. Rekar popolnoma pravilno predlagal, naj se določi za popravilo hudo zanemarjenih obeh potov pri Sv. Križu izdatnejša podpora. Ko je bil pa on v prejšnjem obč. odboru predsednik cestnega odbora, je prav on obč. pota pri Sv. Križu — morda celo iz politične maščevalnosti, ker je ta kraj kompaktno volil proti JNS — skozi 3 leta skrajno zanemarjal ter rekel kmetu, p. d. Beto-lu, ki se je prišel pritožiti, da ne more več vo-ziti po glavni in edini

VS I NA
**KREKOV
PROSLAVO**
V SREDO 6. OKTOBRA 1937
OB 20 V KREKOVEM DOMU

poti na Jesenice: »Če ne morete več voziti, pa se izselite.« Torej g. doktor: dvojno lice, dvojna mera!

Naše šole imajo vedno večje pomanjkanje učilnic, tako meščanska kakor tudi ljudska. Število učencev se vedno množi, število razredov raste. — Jasno je, da bo treba meščansko šolo čimprej razširiti, kar pa ne bo stalo malo denarja. Zato se zadeva zavlakuje iz leta v leto. — Treba pa je saj delne odpomoči, ki bi se morda dala doseči tako, da bi nekaj večjih razredov ljudske šole prezidali v dvoje. Saj so nekateri višji razredi tam prav zelo pičli in bi manjši prostori zanje popolnoma zadostovali.

Podpora Jesenic za oškodovane po toči in ujmah iz občinske in cerkvene nabirke je dosegla znesek 7.886,25 din. Občinska uprava je nabrala 6.446,25 din. Naknadno darovanje v cerkvi pa je dalo 1.440 din. Tako so se Jesenice primerno oddolžile težko prizadetim kmetom, ki so svoj čas ob naših stiskah priskočili na pomoč našim delavcem.

Most v tovarniški Hrenovici, ki ga je KID zgradila zaradi neoviranosti obratovanja preko svoje proge, je napravljen zelo ponesrečeno. Številni pešci, ki imajo svojo redno pot preko njega, se zelo pritožujejo in krivdo zvrčajo celo na čisto neprizadete. Most ima zelo strmo vzpetino. Zdaj že še gre, toda kako bo pozimi? — Služil bo šoloobvezni mladini za nekako zimsko športno skakalnico. Starim ljudem, ki jih tod vodi pot v savsko cerkev, bo pa nemogoče, da bi ga uporabljali. Zadeva bi se dala s preložitvijo ceste z lahkoto odpraviti. Slišali smo, da je uprava občine tozadevno že odposlala na KID vlogo. Prosimo tudi mi v imenu javnosti, zlasti starejših ljudi, naj tu KID svojo dolžnost naredi.

Na zidu orožniške postaje je neznana oseba povzročila majhno kvar. — Jeseničanom je dobro znano, da je ob ročaju zvonca za nočne pozive pritrjena plošča z napisom: »Zvono za žandarmeriju« v cirilici (!). Sedaj je ta plošča dobila črno lice. Nekdo jo je prav večje prepleskal s črnim lakom. Kakšen namen je bil, uničiti ploščo z napisom v cirilici, ni znano. Priobčujemo brez komentarja.

S Koroške Bele

Razveseljive vesti so se širile po javorniški tovarni v soboto dne 11. sept. Nekateri ljudje so po neznanih duhovih do-

ni mogoče prezračevati brez nevarnosti za zdravje uslužbencev. Večina njih je zaradi tega obolenih in vrše službo le s skrajnim telesnim in duševnim naporom v upanju, da bodo enkrat tudi oni deležni težko zasluženega oddiha in zboljšanja gmotnega položaja.

Če kje v naši državi zaslužijo uradniki — uslužbenci PTT priznanje za svoje delo in napore, so jeseniški na prvem mestu.

Prostori za stranke so neugodni in pretesni, še bolj pa ta nedostatek občutijo uradniki, ki morajo zaradi tega vsak dan poslušati same pikre in grenke odzive nezadovoljstva od strani konzumentov.

Skratka: Jeseniška pošta je v stanju, za katerega so odgovorni merodajni činitelji in zaradi katerega so ogroženi naši interesi in interesi uslužbencev do vrhunca. Da je temu res tako, je pokazala praksa, o kateri bi bližnji dostavni okraji imeli dovolj pripomniti, zlasti o primerih,

ko je bilo vsled pomanjkanja in obolelosti uslužbencev ustavljeno dostavljanje pošte na dom v okrajih Hrušica, Spodnji in Zgornji Plavški rovt, Sv. Križ-Planina, Plavž in še celo v mestu samem. Prebivalci okolice so sami hodili po pošto ter jo raznašali znancem in tujcem po hišah, čeprav se je poštni urad trudil na vse kriplje, da zakrije ta nedostatek, kar pa v omenjenih razmerah ni bilo mogoče.

Sedaj pa se vprašajmo, kje tiči vzrok? Sledi prav jasen in hiter odgovor: Krivda ni na naši in tudi ne na strani PTT uslužbencev, ampak v blagoslovu centralizma, ki je tako kruto zajel Slovence, ponosne na svoja dela, Slovence z žuljavimi rokami.

Ne samo apeliramo, ampak odločno zahtevamo od merodajnih faktorjev, da se krivica zadnjih let popravi in da se državnim uslužbencem ustvari take pogoje za življenje, do katerih ima pravico po človeških in božjih postavah!

Odpadniki

V vseh časih so se našli ljudje, ki jih je tek skupnega življenja našel radi njihove manjvrednosti prelahke in jih kot smeti odložil na obrežjih uživanja in koristolovstva. Tam na obrežjih življenja širijo smrad svoje gnilobe do svojega propada, tok časa pa gre zato očiščen naprej v novo življenje ljudskih množic, njihovih organizacij in narodne skupnosti. Ljudje brez značaja so to, ki jih trenutek obvlada in ki jim je prepričanje, narodnost, vera, zvestoba nedosegljiv pojem.

V zadnjih tednih je bilo na Jesenicah in na Javorniku nekaj ljudi, ki so smatrali za primerno in lepo zapustiti vero svoje mladosti in svojega naroda in so prešli v pravoslavje. Katoliška cerkev za njimi ne bo žalovala. Bili so suhe veje na deblu njenega življenja, kakor bodo ostale suhe tudi tam, kamor so sedaj prešli. Pravoslavje od njih ne bo imelo nobene notranje koristi, kakor jih katolicizem ni imel. Bili so in ostali bodo balast, ki jih je Cerkev le kot mati v usmiljenju držala v svoji sredi v zaupanju v neskončno božjo ljubezen. Zaradi njih, ki sami že zdavnaj niso verovali, je verovala zanje Cerkev v Luč in pro-

sila, da jih pred zatonom zemskega življenja razsvetli, kakor jih je razsvetlila že toliko med nami, ki so ji nekaj viharo nasprotovali. Za cerkev ni škoda, za nje, za odpadnike je, ker so za seboj porušili most, preko katerega bi morda le še ob žaru božje ljubezni našli pot k življenju svoje duše.

Če se zamislimo v ta padec, vidimo v njem neizmerno tragiko človeškega življenja. V strašni duhovni revščini se smilijo tudi nam ti ubogi otroci časa, ki bi morali ob skupnem bogastvu Cerkve bogateti in rasti v kraljestvu božjem, pa so ob vseh njenih zakladih ostali lačni in žejni in postali berači.

Za vse, ki smo ostali v edinosti Cerkve, velja, da z njo prosimo samo, da bi vsi v njej ostali. Naj vsegamogočni da moči njim, ki jih čas zalezuje in so slabiči. Pa tudi onim, ki so odpadli od ljubezni njenega usmiljenega, nočemo biti sodniki, da jim poti nazaj po spokornem spoznanju resnice in prevare ne zapremo.

Preveč je ljubezni v nas, zaradi katere se nam le smilijo zaradi njihovega uboštva.

Katoličani na Holandskem*

Holandska je majhna država, saj meri komaj 34.000 km², a je zelo gosto naseljena. Država ima približno 10 milijonov prebivalcev, med temi nekako 3 milijone katoličanov.

Kljub temu, da so katoličani v veliki manjšini, igrajo vendar zelo vlogo ne samo v privatnem, temveč tudi v javnem življenju.

Reči moram, da imajo katoličani na Holandskem zavirljiv položaj. Imajo svoje katoliške šole s pravico javnosti, učitelje plačuje država. Na jugu države (Limburg, Nord Brabant), kjer je katoliški življenjski večini, poseba prav malo otrok državne šole, skoro vse prebivalstvo pošilja otroke v privatne katoliške šole.

Šolarji z učiteljskim vred se pridno udeležujejo verskih vaj. Da gredo otroci k nedeljski službi božji, je samo ob sebi umevno. Pa tudi ob delavnikih gredo šolarji k maši, kar se celo zabeleži na koncu šolskega leta v letnem izpričevalu.

* Gospod Peter Golobič, naš ljudskošolski učitelj je bil pretekle počitnice na propagandnem potovanju na Holandskem in nam je na našo prošnjo o razmerah med tamošnjimi katoličani poslal sledeči sestavek, ki bo gotovo zanimal tudi marsikoga od naših čitateljev.

Šolske učne knjige so vse pisane v krščanskem duhu. Učnih knjig z nekatoliško vsebino ne najdeš.

»Svoji k svojim« je geslo holandskih katoličanov, zato se ne marajo družiti z drugimi strukami in strankami. Tudi tako imenovana nevtralna društva prezirajo. Katoličani imajo povsod svoja športna in telovadna društva, v nevtralnih društvih pa skoro ne najdeš katoličanov.

Katoličani ne cepijo svojih moči, zato pa tudi dosežajo toliko uspehov.

Eden največjih uspehov je nedvomno ta, da imajo svoj katoliški radio v Hilversumu (K. R. O.), ki deluje že nad deset let. Ta postaja je tudi zelo naklonjena esperantu. Vodja K. R. O. P. Dito je sam dober esperantist. Teden za tednom pošilja K. R. O. predavanja verske vsebine v širni svet v esperantskem jeziku.

Kako so pa dosegli katoličani take uspehe? Z dobro organizacijo, neprestano borbo in — molitvijo.

V dobi reformacije so protestantje vzeli katoličanom skoro vse pravice, oropali so jih lepih cerkva, z eno besedo: katoličani so postali brezpravna raja. A katoličani niso vrgli puške v koruzo. Še čvrsteje so se oklenili svete katoliške

Cerkve, še gorečnejše molili. Tudi niso držali križem rok, temveč so se neprestano borili za svoje pravice, dokler jih niso dosegli.

Kar se mi je posebno dopadlo, je red, ki vlada v cerkvi. Tu ni nobenega drenaža, pa naj bo cerkev še tako nabito polna. Pri obhajilni mizi ni nikake gneče. Ravno tako je pri izhodu. Pozna se, da so Holandci na visoki kulturni stopnji.

Sedaj pa nastane vprašanje, če bodo znali holandski katoličani to tudi obdržati, kar so si pridobili v desetletjih. Meni se zdi, da so postali nekako ponosni na svoje uspehe. To zna biti za njih usodno. Dokler se človek bori, napreduje, kakor hitro pa počiva, nazaduje.

Te misli zvenijo nekako pesimistično, a niso brez podlage. Na katoliškem esperantskem kongresu v Haagu so holandski katoličani hoteli deliti lekcije drugim narodom, češ po nas se rav najte! V Nemčiji in Franciji so propadli katoličani, ker niso imeli svoje katoliške stranke. Francoski delegat g. Duphin pa jih je ostro zavrnil z besedami: »Da v Franciji katoličani v politiki niso dosegli toliko uspehov, ni dokaz, da katoličani niso delali. Za Cerkev je bolje, da ni odvisna od političnih strank, Cerkev mora biti svobodna. Zato so se pa katoličani Francije vrgli na karitativno delo, kjer so dosegli že mnogo uspehov. S tem bodo tudi v politiki pridobili na moči in ugledu.« Francoskemu delegatu so pritrdili tudi delegati iz Češkoslovaške, Belgije in Jugoslavije.

V splošnem pa so nam holandski katoličani lahko za zgled. Pri nas zato nimamo toliko uspehov, ker vse preveč govorimo, a malo delamo. Bodimo res katoličani, podpirajmo svoje organizacije in svoje časopise in uspeh ne bo izostal.

Kritika o filmih

»**Raj na zemlji**« je resda zvoneč naslov in povsem odgovarja nemški plemenski miselnosti, ki se skriva pod bleščečo pavovo perje in išče po svetu navdušenih priznanj za svoj »Augenfutter«. V tem pač dosega svoje namen, nikakor pa ne v tem, da bi s prikazovanjem lepo rejenih telet ali krav ter z vzorno urejenimi vinskimi kletmi utrdila v gledalcih prepričanje o visoki stopnji svojega gospodarstva. Mi smo vajeni gledati za nemške kulise, zato nas pavovo perje prav nič ne moti. Tako tendenco odklanjamo. Ubogi Moser se je res potrudil s svojo hčerjo, da bi nas zadovoljil, toda Thimig je s svojim »večno mučnim obrazom« vse pokvaril, da onemogle Adele S. niti ne omenjam. — Do skrajnosti obrabljen film je spremljala cenena Stolzova glasba.

»**Katja**«. Da takšen film sploh puščamo na naš trg, je že skrajna neprevidnost in malomarnost. Če se že sami nečemo umakniti vplivu v umetnost odete pornografije, bi bilo treba imeti obzir vsaj do mladine. Dobrega v filmu ni nič, moramo pa odločno obsoditi perversnost, katera v ciničnih sunkih diha iz nekaterih igralcev in neprikrit sadizem glavne igralka Katje. To ne more prikriti ne lesk zunanosti in ne sicer dober humor enega Szöke Szakalla. — Taka dela odločno zavračamo. Čas je, da Slovenci enkrat za vselej odklonimo plehko nemško hrano, ki postopoma okužuje telo naroda. V prvi vrsti naj bi se mladini pod 18. letom vstop k takim predstavam preprečeval.

»**Senca sumnje**«. Vsi liki brez izjeme so medlo začrtani in gledalec ima občutek, da bo ves tok dejanja zdaj zdaj obstal pri poskusih igralcev, dokopati se do tistega viška ustvarjanja, ki bi naj bil izbruh elementarnih sil z usodo borečega se človeka. Ne gre očitati režiji; nemogoč je le motiv, ki je v svoji zgradbi neosnovan in baš zaradi tega ne nudi igralcem tistih naravnih problemov, ki naj bi se dognali v vrhuncu ustvarjalne sile duha. V nekaterih momentih se je pokazal napol ustvarjen lik, pa se je spet izgubil v prehitvajocih se dogodkih, ki so v zaključku ostali nedognani. Mnogo besedovanja, umetnih zapletov, mnogo solz iz pretiranosti — brez haska. Za predstavo enega večera ta film ni, kot dodatek — kakor je tudi bil — pa gotovo ustreza.

Dopisujte v naš list „Na mejah!“

Za jasnost med nami

Beseda socializem je kakor liberalizem, svobodoumje, reformacija, napredek, kultura in sto drugih indiferentna, to se pravi, glede na svetovni nazor neopredeljena; vse zavisi od vsebine, ki jo ji daš.

Priznati je treba, da ima vsako gibanje v človeški družbi nekaj resnice in dobrote. Prav isto velja o gibanju, ki ga imenujemo socializem. Če razmišljamo o krščanskem socializmu, gre za to, ali more krščanstvo sprejeti osnovna in bistvena načela socializma. Če jih ne more, če ta bistveno nasprotuje krščanstvu, sta po navadni logiki krščanstvo in socializem nezdružljiva pojma.

Ali socializem nasprotuje krščanstvu ali ne, o tem gre v zadnji instanci sodba Cerkev. Quadagesimo anno pravi: »Dasi ima socializem kakor vsaka zmeta nekaj resnice v sebi, se vendar opira na nauk o človeški družbi, ki je njemu svojski, a ne v skladu s krščanstvom. Religiozni socializem, krščanski socializem so protislovni izrazi: nihče ne more biti obenem dober katoličan in pravi socialist.«

Katoličan, ki se še bori za izraz »krščanski socializem«, torej ali noče biti socialist, ali pa noče biti krščanski: eno ali drugo. Dosleden pa v nobenem primeru ni.

Socializem je danes moda. Je v duhu in po zahtevah krščanstva, toda besede socializem se je polastilo protikrščansko materialistično gibanje, ki išče poti do nove družbe brez krščanstva in proti njemu. Beseda socializem je žalibog ustaljena za pojem protikrščanske uredbe družbe. Kdor bi jo hotel presajati na krščanska tla in ji dajati nov pomen, bi napravljaval zmedo in bi bil smešen kot tisti duhovnik, ki bi se imenoval krščanski liberelec.

Zato nikar ne slepomišimo z izrazom krščanski socialist ali krščanski socializem. Če hočemo ostati katoličani, bodimo toliko disciplinirani, da opustimo izraz, ki ga Cerkev obsoja. Kdor pa hoče biti socialist, naj bo vsaj toliko pošten, da opusti pridevek »krščanski«.

Kako mislijo naši mladi Za koga?

Po naših ulicah in cestah stoje oglasne deske, pokrite z raznimi lepaki. Kakšna pestra slika. Koliko vabil, kolikšna propaganda.

Mladina pa je trdna. Vedno in vedno sladko vabi klic, ki ponavlja isto frazo: »Mladina, nihče te ne razume in nihče ti ne govori resnice! Pojdi z menoj in srečna boš.«

Namesto k sreči pa nas vodi ali v fašizem ali pa v komunizem. Tretji nas hujska proti sosedom, četrti nas vabi v masonerijo itd.

A kam nas vodijo? Čemu nas vabijo?

Odklanjamo te lažnive učitelje in krive preroke. Imamo le enega in ta je Kristus, ki nas je zaznamoval za vedno s sv. krstom. On edini ima pravico med nami. On sam more dati pravi smisel našemu življenju, koristen smoter našemu delu, razlog naši ljubezni. Samo On nas zamore v ljubezni zediniti.

Namesto tega pijanega in divjega sveta, ki nič več ne ve, kaj govori niti kaj dela, nam govori Kristus in nam ukazuje delati dobro povsod, vsem, na vseh področjih, v vseh okoljih. Ne ogibajmo se problemov našega časa, ampak oglejmo si jih v luči Njegove besede! Delajmo, organizirajmo se, na noge in v boj!

bili razsvetljenje, da mora biti javniški oddelek drž. policije podrejen našemu gospodu županu in nič več polic. komisarju na Jesenicah. S tem je končno vendarle rešena domovina in je zasijalo solnce svobode tudi v našo občino.

— Našega novega policijskega komisarja pozdravljamo na novem mestu z željo, da bi ga v novi službi vodilo načelo stroge nepristranosti in izvrševanja zakona in odredb do vseh brez razlike in v vseh pogledih, tudi na pr. v tem, da naj se čas splošno obvezne telesne vzgoje določi v sporazumu s krajevnimi cerkvenimi oblastmi.

Ob Masarykovi smrti je zaplapolala tudi na naši občinski hiši žalna zastava. V redu! Ni pa v redu, da občina žalne zastave ni izobesila ob priliki smrti nadškofa Jegliča, ki je po pripovedovanju nekaterih celo naš častni občan in ki ima za Slovence mnogo večje zasluge. Od občinskega odbora, ki ne premano poudarja, da je izvoljen na listi slovenskega delovnega ljudstva, bi pač upravičeno pričakovali več slovenske zavesti.

Kjer smo politično, tam moramo biti tudi versko, tako je utemeljevala neka »nacionalno« zavedna žena svoj prestop v pravoslavje, ki ga namerava izvršiti. Če bi to rekel duhovnik, bi bilo to vtikanje vere v politiko in bi pel proti njemu kancelarparagraf. — Ta zgolj strankarska vnama, katero dovolj jasno osvetljuje ta izjava, nam tudi kaže vir, odkoder izvira vsa tista propaganda proti cerkvi, ki jo pri nas vedno bolj opažamo in ki se poslužuje vseh mogočih in nemogočih laži in bedastoč, da z njimi zavaja ljudi. Vse te laži, katere so se že v teku letošnjega leta širile proti cerkvi v naši okolici, dovolj jasno pričajo, da za katoličana v gotovih organizacijah ni prostora. — Vse tiste pa, ki bodo na stranki na povelja menjavali svojo vero od danes do jutri, opozarjamo na zgodovino, ki jim bo mogla povedati, da smo v naših krajih pred vojno doživljali gibanje pod naslovom »Lös von Rom«. Nekaj suhih vej je odpadlo, a deblo je ostalo, rastlo in raste še vedno.

Z Dovjega

Tombola in prireditve v nedeljo 19. septembra je kljub zares slabemu vremenu izpadla še kar precej dobro. Tudi iz okolice, zlasti z Jesenic je bil obisk dokaj dober, posebno če upoštevamo, da je ravno ob času odhoda vlakov, ki

so vozili na Dovje popoldne, kar lilo izpod neba. Glavni dobiček so zato tudi Jeseničani dobili. Seveda bi bili morali mi sami na Jesenicah boljše urediti prodajo tombolskih tablic, ker bi bili tako dvignili obisk in tudi dohodek prireditelje. Šele predpredzadnji dan pred prireditvijo izročeni zvezek tablic v upravi lista »Na mejah« je zato ostal nerazprodan. — Ker Jeseničane dobro poznamo, kako radi podpro vsako društveno prireditev, bomo morali take stvari prihodnje povsem drugače urediti v skupnem posvetu z njimi kot poznavalci krajevnih razmer.

Dopisniku Dovje: Zaradi sprejema v tovarno prečitajte predpredzadnji dve številki našega lista. Tam je v bistvu povedano vse. Podrobnejše informacije dobite pri ZZD na Jesenicah.

Iz Zabreznice

Naša skupina Z. Z. D. je v skrbi za delavstvo, zaposleno v obratih KID, započelo akcijo za avtobusno prevožnjo delavstva v obrate in nazaj. Tako bi si delavci prihranili mnogo časa in bi na delo prihajali sveži in čili, ne pa utrujeni od dolgega pota, često vsi premočeni in premraženi. Tozadevno vlogo je poslal tudi na podjetje, od čigar uvidevnosti mi pričakujemo, da bo akcijo organizacije gotovo podprlo.

Slavko Savinšek:

Med Mežakljo in Mirco

Prvo poglavje.

Po gorskih vrhovih se je prelivala žareča zarja rdeče luči zahajajočega sonca. Tekla je od nižjih gorá vedno više, dokler ni obstala samo še na vrhu Stola. Nad gornjo gorenjsko dolino je legel mrak zgodnje jeseni, pomešan z dimom velikanskih tovarniških dimnikov in množice lokomotiv. V težkem zraku so vztrepetavale rdečkaste luči in rožnate iskre so sijale. Iz dimnikov je zdaj zdaj planil plamteč žar, se pognal kvišku, kakor bi hotel do neba, pa se razsul v milijone isker in iskric, ki so hipoma utonile v meglenem, dimastem vzduhu.

V ropotanje in drdranje tovarniških strojev je v tem hipu brlignila sirena, kakor bi kriknilo raztrgano srce. Prodirljivi, zategnjeni sik je razrezal v ušesa in udaril kakor bič v težko, nasičeno ozračje in na mah ustavil drdranje strojev in koles, pridržal sredi dela tisoče rok in stotine hrbtov je vzravnal; na stečaj je odprl tovarniški izhod in vrgel na cesto črn roj umazanih delavcev in delavk, da so sunili v štiri strani naenkrat. Po glavni cesti navzdol, naravnost predse v ulico in v breg ter po glavni cesti navzgor par korakov, kjer so se razlili v dve reki: ena je poslala del v dveh curkih v levo stran doline in druga, ki je v razpotju vrgla iz sebe posameznike v desno plat, se je široko razlila po glavni cesti po dolini navzdol in se iztekla med hiše in dalje skozi trg lezla v hrib in goščo vprav v lice gorskih velikanov Karavank ter se počasi odcepila v grlo doline.

Kot počivajoča, zleknjena zver leži v srcu doline ogromno tovarniško poslopje, iz toplega gnezda iztezajoče dolge, dolge lovke in sega ž njimi, črnimi in sajastimi, v srca hiš, da umaže belino sten in blesk umitih oken; da še nežno in brezskrbno deco poboža po rumenih kodrih

in rdečih licih ter pusti na njih sajasti znoj trpljenja in dela; da skrbnim ženam in gospodinjam umaže belino skled in prtov in jim oči vzkali že za nenaspanost prihodnjega jutra.

Z urnimi koraki hiti delavstvo domov. V hrbet je upognjeno, kakor da nosi breme še iz tovarne s seboj. Vsakemu binglja v roki kanglica (smeje se že prazna od opoldne, da bo kmalu za drugo jutro polna), druga roka pa drži pipo ali cigareto in pljuča vlečejo kakor bi nikdar ne imele dima dovolj. Besede se v teku izgublajo, se v zraku lové in nevidne plešejo v prahu od ušes do ušes — samo do ušes. V srca ne segajo. Srca so že doma pri družini ali v večerni družbi, ali v tišem, zaupnem pomenku ljubezni; mnoga morda v gostilni pri pijači in kartah. Oči blešče v belini iz črnih obrazov in se vbadajo v mimoidoče, kakor da je še pisk sirene v njih; vidi se, kot bi se zlokobno nasmihale. Krog ust bolešno igrajo vrezane črte, krog mladih in še rdečih pa že leže sence kakor slutnja prihodnjih boolesti in prestalih muk.

Na gornjem razpotju vreže v črno reko mlado dekle v priprosti obleki: mlada roža v temno vodo. Nehote se ji delavci razmikajo in prijazno pozdravljajo: »Dober večer, Anica!« — »Bog daj!« jim odgovarja. Kakor bi zvonček zvonil in bi rdeča roža čaše odpirala. Pogledi goré za njo in smehljaje se ji laskajo. Kakor ptica teče mlado dekle med okornimi moškimi in pogledi se obračajo ko na povelje za njo. Lepota mladosti cvete iz telesa in raz obraz, črni, gosti lasje ji pahljajo v čelo in lice, izpod njih pa kot v porog črnini las odgovarjajo svetlomodne oči vsakemu pozdravu z nasmehom: Ne zabi me! Spominčice! In marsikom, ki mu je hipni dekliški pogled kanil kot rosna kaplja v srce, tiho, nesvestno poje v njem: Lepa Anica, pozdravljena!

Iz gruče delavcev se izlušči mlad, nizek fant in obstoji pred Anico.

»Dober večer, Anica! Kam pa hitiš?«

»Tebi sem prišla naproti, glej ga!«

(Nadaljevanje prihodnjic)

Hranilnica in posojilnica na Jesenicah

obrestuje vse vloge do najvišje v zakonih določene meje. Nove vloge izplačuje vedno promptno.

Zadružna tiskarna Ljubljana Tyrševa 17

se priporoča jeseniškim tiskarjem za izdelavo vseh v knjigotiskarsko stroko spadajočih del, ki jih izvrši lepo, solidno in po nizkih cenah

Telefon števil. 30-67

Za elektriko

Vam nudi vse najugodnejše

Jože Markež

Jesenice, Murova, tel. 605

Ceneno in dobro prehrano, vina na debelo in drobno dobite in kupite najugodnejše v

LJUDSKI KUHINJI

JESENICE KREKOV DOM